

Fonaments teòrics del cuidatges d'Infermeria

Aquesta assignatura serveix de base a totes les matèries de denominació Infermeria de Pla d'Estudis. Val per a comprendre l'origen i l'evolució de la professió infermera; el seu marc conceptual; els principals models i teories de cuidatges i la metodologia bàsica per a portar-los a terme.

Codi	100416				
Matèria	Fonaments teòrics dels cuidatges d'infermeria				
Curs	2009-2010	Idioma	Català/ castellà		
Crèdits	6	Crèdits ECTS	6	Hores d'estudi	150
Facultat	Infermeria				
Departament	Infermeria				
Titulació	Infermeria				
Tipologia	Obligatòria				

Prerequisits
- NO
Corequisits
- NO

- Dades del coordinador, professor o professors:

PROFESSORA	Carme Torres Penella
------------	----------------------

Telèfon	2460		
Correu	carme.torres@infermeria.udl.cat		
Ubicació del Despatx	2.04	Horari de Consulta	A convenir

PROFESSORA	Lorena-Lourdes Tejero Vidal
------------	-----------------------------

Telèfon	2460		
Correu	lorena.tejero@infermeria.udl.cat		
Ubicació del Despatx	2.04	Horari de Consulta	A convenir

Recomanacions

Convindria que l'estudiantat tingués coneixements de les matèries del primer semestre del Grau d'Infermeria o afins: Anatomia humana; Fisiologia; Psicologia de les cures d'Infermeria; i Filosofia Científica.

Competències específiques

1) Capacitat per a identificar, integrar i relacionar el concepte de salut i les cures des d'una perspectiva històrica, per a comprendre l'evolució del cuidatge en infermeria.

2, i 3) Capacitat per a comprendre des d'una perspectiva ontològica i epistemològica, l'evolució dels conceptes centrals que configuren la disciplina infermera, així com els models teòrics més rellevants.

4) Aplicar la metodologia científica en el procés de cures desenvolupant els plans de cures corresponents.

Objectius

1.1. Coneixer, comprendre, identificar, explicar i relacionar el context social, polític, econòmic, cultural i sanitari en el que estan immersos els cuidatges de salut i malaltia, les persones a càrrec dels mateixos en les diferents èpoques històriques i la seva influència en el moment actual.

2. 1. Discutir els conceptes centrals de la disciplina infermera (Persona i entorn, salut, practica infermera) i les teories que els sustenten.

2.1.1 *Persona i entorn* (comprèn: individu, famílies, grups i comunitat)

Conèixer i comprendre les diverses concepcions de la persona per tal de tenir una visió integral alhora de valorar-lo i actuar.

2.1.2. *Salut*. Conèixer i analitzar les diferents aportacions sobre la salut humana per tal que ajudi a valorar el procés salut – malaltia.

2.1.3. *Pràctica infermera*. Discutir les diferents funcions i àmbits d'actuació de la infermera professional en l'actualitat i les seves relacions de col·laboració i interdisciplinarietat.

3. Comprendre l'evolució ontològica i epistemològica, dels conceptes centrals que configuren la disciplina infermera, així com els models teòrics més rellevants.

3.1. Analitzar els conceptes centrals dels models de cures de les Escoles de Pensament Infermer des de Nightingale a Parse..

3.2 Desenvolupar el model de cures de l'Escola de Necessitas de la Dra Virginia Henderson: Els postulats, els Valors i els Elements Fonamentals

4. Crear un model de pensament lògic i rigorós, anomenat “procés de cures” per tal de millorar l'estat de la persona assegurant-li uns cuidatges de qualitat.

4.1. Conèixer, Identificar i diferenciar les etapes que configuren el procés de cures.

4.2. Exercir l'observació i la comunicació per tal de conèixer les necessitats de la persona i establir un pla de cures.

Continguts de la matèria/assignatura

Bloc temàtic I. Bases teòriques dels cuidatges i la professió infermera

Temàtica 1. El cuidatge com a practica guaridora al llarg de la Història .

Concepte, finalitat i fonts per a l'estudi de la Història de la Infermeria. Anàlisi del terme cuidar. Origen de les pràctiques cuidadores. La concepció de la salut i la malaltia dins de les formacions socials. Els coneixements sanitaris.. L'origen de la infermeria

com a funció. Les institucions, els moviments i les personalitats que han contribuït en la infermeria com a professió i disciplina. Les característiques de les persones a càrrec de les cures; llurs valors, actituds, funcions i àmbits d'intervenció en les següents èpoques històriques: la prehistòria; les cultures antigues; les cultures clàssiques i el cristianisme, l'edat mitjana, l'edat moderna, l'edat contemporània i la consolidació de la infermeria.

Temàtica 2. Conceptes centrals de la disciplina infermera

2-1 *Persona i entorn* (comprèn: individu, famílies, grups i comunitat)

Origen i evolució de la concepció filosòfica- humanística i holística de la persona. Etapes evolutives del cicle vital humà. Teories sobre el desenvolupament humà i familiar.

2-2 *Salut*.

Evolució del concepte de salut i de l'atenció d'infermeria. Definicions de salut. Models de salut. Factors determinants de la salut humana. Nivells d'atenció. Equip de salut

2-3 *La pràctica d'infermera*

Rols/funcions de la infermeria professional. Camps d'actuació. Competències de la professió. Relacions de col·laboració familiar, intradisciplinària i interdisciplinària.

Temàtica 3 . Evolució del pensament infermer i de l'activitat de tenir cura

3.1. Conceptes centrals (cuidatge; home; salut; i infermeria) dels Models Infermers de: l'Escola de Necessitats; l'Escola de la Interacció; l'Escola dels Efectes Desitjats, l'Escola de Promoció de la Salut; l'Escola de l'Ésser Humà Unitari i de l'Escola del Caring.

3.2. Model de cures de l'Escola de Necessitats de la Dra Virginia Henderson: Els postulats, els Valors i els Elements Fonamentals del Model de Cures d'Henderson. *Independència* en la satisfacció de les 14 Necessitats Fonamentals de l'individu: respirar; menjar i beure; eliminar; moure's; dormir i descansar; vestir i desvestir; mantenir la temperatura corporal; mantenir la higiene del cos i integritat pell; evitar els perills (físics i psicològics); comunicar-se; viure d'acord a creences.; sentir-se útil; Recrear-se; i aprendre. Definició de cada necessitat. Manifestacions de la independència (MI). Terminologia. Factors que influeixen la satisfacció. Observació de les MI. Intervencions d'infermeria per a mantenir la independència. Cures bàsiques als Problemes de *Dependència* en les 14 Necessitats Fonamentals. Problemes de salut. Manifestacions de la de dependència (MD). Fonts de dificultat que en són la causa. Terminologia. Interaccions entre necessitats. Metodologia científica en el procés de cures. Observació -Valoració. Judici clínic. Objectius i Intervencions (vigilància i cures específiques).

Bloc Temàtic II. Bases metodològiques dels cuidatges infermers.

Temàtica 4. El procés de cures com a eina per a una atenció d'infermeria de qualitat

4.1. Etapa de la recollida de les dades.

Diferents aspectes de la recollida de dades. L'entrevista. L'observació. La comunicació. La recollida de dades i la relació d'ajuda.

4.1. Etapa de l'anàlisi i la interpretació de les dades.

Primer nivell: funcionament, complexitat i avantatges.

Segon nivell: diagnòstic en infermeria. Història. Definició. Avantatges. Composició i formulació del diagnòstic infermer. Tipus de diagnòstics. Establiment de prioritats.

4.2. Etapa de planificació de les cures

Pla de cures. Objectius: característiques. Intervencions: tipus i característiques. Tipus de plans de cures.

4.4 . Etapa d'execució

Preparació. Execució de les cures. Delegació de les tasques. L'execució de les cures i les funcions d'infermeria. Documentació de les cures. Els informes verbals.

4.5. Etapa d'avaluació.

Finalitat de l'avaluació. El procés d'avaluació. Avaluació dels objectius. Avaluació del procés i de les cures.

Metodologia

Classes magistrals en gran grup. Activitats teòriques i pràctiques en grups reduïts (tutories presencials): lectura orientada i síntesi d'articles i llibres; treballs d'història de la Infermeria; seminaris sobre Marc Conceptual en Infermeria, Necessitats Humanes Bàsiques (VH) i Models de Cures; Rol Playing casos pràctics; Exposicions de treballs; i Debats; Estudi de casos.

Temporalització

Sessió (data)	Metodologia	Activitat	Hrs	Valor Avaluació
15/02	Exposició del professor. Classe magistral CM)	Presentació de l'assignatura i del treball de curs. Temàtica 1	2	
22/02	Exposició professor	Temàtica 1	2	Treball individual de síntesi d'articles o llibre (5%)
22/02	Tutoria presencial:	Practica (P): Lectura Orientada i Síntesi (LO i S) d'articles i llibres		
23/02	grup 1		2	
23/02	grup 2		2	
24/02	grup 4		2	
	grup 3		2	
1/03	Exposició professor	Temàtica 2	2	1a + 2a sessió + presentació en grup THI a classe (15%)
1/03	Tutoria presencial :	P: Treballs Història Infermeria (T H E). -1 ^a	2	
2/03	grup 1		2	
2/03	grup 2		2	
2/03	grup 4		2	
3/03	grup 3		2	
8/03	Exposició professor	Temàtica 2	2	(5%)
8/03	Seminari	Model cures infermer de Virginia Henderson	2	
8/03	grup 1		2	
9/03	grup 2		2	

9/03	grup 4		2	
10/03	grup 3		2	
15/03	Exposició professor	Temàtica 2	2	
15/03	Tutoria presencial : grup 1	P: Treballs Història Infermeria (T H E). -2 ^a	2	
16/03	grup 2		2	
16/03	grup 4		2	
17/03	grup 3		2	
22/03	Exposició professor	Temàtica 3	2	1a + 2a sessió + presentació al seminari NHB Model VH- (10%)
22/03	Seminari grup 1	Necessitats Humanes Bàsiques (NHB) 1 ^a	2	
23/03	grup 2		2	
23/03	grup 4		2	
24/03	grup 3		2	
29/03	Exposició professor	Temàtica 3	2	
29/03	Seminari grup 1	Necessitats Humanes Bàsiques NHB 2 ^a	2	
30/03	grup 2		2	
30/03	grup 4		2	
31/03	grup 3		2	
5/04	Exposició professor	Temàtica 3	2	
5/04	grup 1	Valoració d'infermeria amb model de VH a una persona de l'entorn (s'especificarà criteris)	2	(5%)
6/04	grup 2		2	
6/04	grup 4		2	
7/04	grup 3		2	
12/04	Exposició professor	Temàtica 3	2	
12/04	Avaluació intermitja grup 1	Proves a través de casos pràctics (el contingut de les proves a determinar)	2	
13/04	grup 2		2	
13/04	grup 4		2	
14/04	grup 3		2	(12'5%)
19/04 – 21/04 no activitats (Setmana Santa)				
26/04	Exposició alumnes	Treballs Història Inf.	2	
26/04	grup 1	Cerca d'articles en aplicació clínica de models de diferents escoles.	2	(5%)
27/04	grup 2		2	
27/04	grup 4		2	
28/04	grup 3		2	
3/05	Exposició alumnes	Treballs Història Inf.	2	
3/05	Valoració – Debat grup 1	Valoració - debat	2	(5%)
4/05	grup 2		2	
4/05	grup 4		2	
5/05	grup 3		2	
10/05 – 12/05 festiu (no activitats)				
17/05	Exposició temàtica	Temàtica 4	2	
17/05	Rol playing grup 1	Observació i entrevista seguint el model de VH.	2	(5%)
18/05	grup 2		2	
18/05	grup 4		2	

19/05	grup 3		2	
24/05	Exposició professor	Temàtica 4	2	Estudi de casos (10%)
24/05	Estudi de casos: grup 1	Procés d'Atenció d'Infermeria	2	
25/05	grup 2		2	
25/05	grup 4		2	
26/05	grup 3		2	
31/06	Exposició professor	Temàtica 4	2	
31/06	Estudi de casos: grup 1	Procés d'Atenció d'Infermeria	2	
1/06	grup 2		2	
1/06	grup 4		2	
2/06	grup 3		2	
7/06	Exposició professora	Temàtica 4		
7/06	Estudi de casos: grup 1	Procés d'Atenció d'Infermeria		
8/06	grup 2			
8/06	grup 4			
9/06	grup 3			
14/06	No classe			
14/06	Dubtes:			
15/06	grup 1		2	
15/06	grup 2		2	
16/06	grup 4		2	
16/06	grup 3		2	
Del 20/06 al 30/06: Lliurament de treballs				
21/06	Dimarts 21 de juny Avaluació final (gran grup)			(12'5%)
5/07	Dimarts 5 de juliol Examen de recuperació			

Avaluació General: Continuada i sumatòria:

Assistència i participació a les classes magistrals (teoria) i als seminaris 10 %

Competència 1; objectiu 1; contingut Temàtica 1 = 20%

Lectura orientada i síntesi d'articles i llibres 5%

Treball de història i exposició 15 %

Competències 2 i 3 ; objectiu 2 i 3 ; contingut Temàtiques 2 i 3 = 20%

Model Virginia Henderson: Exercici pràctic . 5%

Seminaris i exposicions de Necessitats Humanes del Model de VH- 10 %

Cerca i exposició sobre un Model de Cures (diferents escoles) aplicat a un cas clínic 5 %

Competència 4; objectiu 4 i contingut temàtica 4 = 25%

Valoració individual /grupal seguint model VH presentació 10%

Rol Playing sobre Valoració (observació i entrevista) 5%

Estudis de Casos- Procés Atenció Infermeria seguint model VH (de 2 a 4 casos) 10 %

Proves d'Avaluació presencials = 25 %

Prova d'Avaluació intermitja 12,5%

Prova d'Avaluació final 12,5%

Avaluació de recuperació

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

BENAVENTE, M^aA; FERRER, E; FRANCISCO C. *Fundamentos de enfermería*. Ediciones DAE. Madrid, 2000.

BERMAN, A.; J.SNYDER, S.; KOZIER, B.; ERB, G. *Fundamentos de enfermería. Conceptos, proceso y prácticas*. Volúmenes I y II. Pearson educación. Madrid, 2008.

BORDALBA, F. *Antropología del cuidar*. Institut Borja de Bioètica. Fundació Mafre.1998.

COLLIÈRE, MF. *Promover la vida*. McGraw-Hill/Interamericana. Madrid 1993.

COLLIÈRE, MF. *Soigner... le premier art de la vie*. InterÉditionscop. Paris, 1996.

DOMINGUEZ-ALCON, C. *La infermeria a Catalunya*. Ediciones Rol, Barcelona,1981.

DOMINGUEZ-ALCON, C. *Los cuidados y la profesión de enfermera en España*. Píramide. Barcelona, 1996.

DONAHUE, P., *Historia de la enfermería*, Doyma DL. Barcelona, 1988.

HENDERSON V. *Principios básicos de los cuidados de enfermería*. C.I.E. Ginebra. 1971.

HERNÁNDEZ, F., *Historia de la Enfermería en España*, Síntesis, Madrid, 1996.

JOHNSON M; et al. *Diagnósticos Enfermeros, Resultados e intervenciones*. 2^a ed. Madrid, Elsevier Mosby; 2007.

KÉROUAC, et al. *El pensamiento enfermero*, Masson S.A., Barcelona, 1996.

MARRINER-TOMEY, A., *Modelos y teorías en Enfermería*, Mosby/Doyma.

NANDA I. *Diagnosticos enfermeros: Definiciones y Clasificación 2009-2011*. Madrid, Elsevier; 2008.

PHANEUF, M., *La planificación de los cuidados enfermeros*, Interamericana, McGraw-Hill, Madrid, 1999.

PRADO, Mª C., *Fundamentos Teóricos y cuidados básicos de enfermería*, Síntesis, Madrid, 1996.

RIOPELLE, L., *et al. Cuidados de enfermería, un modelo centrado en las necesidades de la persona*, Interamericana, 1996.

SILES, J., *Història de la infermeria*, Aguaclara, 1999.

La bibliografia específica serà recomanada per cada activitat a l'apartat recursos.